

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 42/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., I., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 104/1997 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 52/2011, 4 Co 53/2011, a takto

r o z h o d o l

Sťažnosť P. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2012 doručená sťažnosť P. B., I. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 104/1997 a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 52/2011, 4 Co 53/2011 o vyrovnanie bezpodielového vlastníctva manželov.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

„Skutkový stav

1. Predmetná sťažnosť sa týka preťahov v konaní č. 6 C/104/1997 pred Porušovateľom 1 (okresný súd, pozn.) a odvolacieho konania č. 4 Co 52/2011, 4 Co 53/2011 pred Porušovateľom 2 (krajský súd, pozn.).

2. Návrh Sťažovateľa na začatie predmetného konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, po tom ako bolo manželstvo Sťažovateľa s odporkyňou M. B. právoplatne rozvedené, bol doručený Porušovateľovi 1 dňa 20. 2. 1997. Predmetné konanie prebiehalo na 1. stupni nasledovným spôsobom:

- 3. 3. 1997 – súd vyzval Sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a v ten istý deň bol návrh na začatie konania zaslaný odporkyni s tým, aby sa k návrhu vyjadrila;*
- 19. 3. 1997 – vyjadrenie odporkyne bolo doručené Porušovateľovi 1;*
- 15. 5. 1997 – Porušovateľ 1 zaslal Sťažovateľovi vyjadrenie odporkyne;*
- 9. 12. 1998 – vytýčenie súdneho pojednávania na 2. 2. 1999;*
- 27. 1. 1999 – odročenie pojednávania na 11. 2. 1999;*
- 11. 2. 1999 – pojednávanie bolo doručené na neurčito;*
- 26. 4. 1999 – doručenie podania Porušiteľovi 1 upravujúceho návrh na začatie konania zo strany Sťažovateľa (podanie bolo doručené odporkyni 12. 5. 1999);*
- 3. 9. 1999 – vytýčenie pojednávania na 5. 10. 1999;*
- 5. 10. 1999 - pojednávanie bolo odročené na 19. 10. 1999;*
- 19. 10. 1999 – na pojednávaní boli vypočutí svedkovia a pojednávanie bolo odročené na neurčito;*
- 24. 9. 2001 – vytýčenie pojednávania na 6. 11. 2001;*
- 6. 11. 2001 – pojednávanie bolo odložené na neurčito;*
- 13. 5. 2002 – bolo nariadené znalecké dokazovanie;*
- 7. 8. 2002 – rozhodnutie Porušovateľa 2 bolo doručené Porušovateľovi 1;*

- 21. 8. 2002 – podanie znaleckého posudku;
- 4. 5. 2004 – zaslanie urgencie znalcovi vo veci podania znaleckého posudku na ocenenie členského podielu účastníkov v bytovom družstve a nepripustenie zmeny návrhu na začatie konania z 26. 4. 1999;
- 14. 7. 2004 – oznámenie znalca, že nemôže byť podaný znalecký posudok na určenie trhovej ceny členského podielu v bytovom družstve;
- 4. 5. 2005 – uznesenie Porušovateľa 1 o zmene úlohy znalca, tak aby určil všeobecnú hodnotu bytu;
- 3. 11. 2010 – rozhodnutie Porušovateľa 1 vo veci;
- 2/2011, 4 Co/53/2011 pred Porušovateľom 2.

Rozhodnutie Porušovateľa 2 vo veci bolo vydané dňa 3. 11. 2011 a 13. 9. 2012.

Prieťahy v konaní

3. Z vyššie uvedeného zreteľne vyplýva, že konanie pred Porušovateľmi vykazuje znaky prieťahov v konaní v rozpore s čl. 48 ods. 2 Ústavy. Celé konanie trvalo viac ako 15 rokov. Neprimerane dlhé lehoty sa vyskytli počas konania niekoľko krát, napr. medzi 15. 5. 1997 až po vytyčenie pojednávania (17 mesiacov) sa neuskutočnil žiaden úkon. Neprimerane dlhé obdobie uplynulo aj medzi 19. 9. 1999 a 24. 9. 2001, kedy Porušovateľ 1 len zisťoval informácie prostredníctvom peňažných ústavov a informácie smerujúce k nariadeniu znaleckého dokazovania. Rovnako Porušovateľ 1 nekonal počas 19 mesiacov odo dňa 14. 10. 2002 po 4. 5. 2004.

4. Vec z právneho hľadiska nevykazuje znaky náročnosti a predstavuje štandardnú agendu všeobecných súdov. Vzhľadom k absencii zložitosti veci (počas konania sa Porušovatelia nemuseli vysporadúvať so žiadnymi náročnými právnymi ani skutkovými otázkami), má Sťažovateľ za to, že postup Porušovateľov bol neprimerane dlhý. Neprimerane dlhý čas trvania konania pritom nebol spôsobený správaním Sťažovateľa. V zmysle štandardnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky preto postup Porušovateľov predstavuje porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

5. V priebehu konania Sťažovateľ vyčerpал prostriedky, ktoré mu umožňuje zákon. Dňa 21. 9. 1998 podal sťažnosť predsedníčke Porušovateľa 1. Rovnako dňa 24. 10. 2005 podal podnet verejnému ochrancovi práv, ktorý sa stotožnil s tým, že v predmetnom konaní

prišlo k priet'ahom v konaní. Predseda Porušovateľa I tiež na základe podnetu od verejného ochrancu práv zistil priet'ahy v konaní.

6. Sťažovateľ bol na základe vyššie uvedených priet'ahov v konaní konfrontovaný s neadekvátne dlhým procesom ukončenia manželstva a jeho majetkového vysporiadania, v dôsledku čoho on ako aj jeho rodina utrpeli značnú dlhotrvajúcu psychickú traumú. Navyše, bolo dané konanie náročné aj z finančného hľadiska. Z daného dôvodu, Sťažovateľ požaduje aj finančné zadosťučinenie vo výške 8,000 €.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa P. B. na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu v Trenčíne pod sp. zn. 6 C/104/1997 a Krajského súdu v Trenčíne pod sp. zn. 4 Co/52/2011, 4 Co/53/2011.

2. P. B. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 8,000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré sú Porušovateľa povinní zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet Sťažovateľa.

3. Okresný súd v Trenčíne a Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť P. B. trovy právneho zastúpenia do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd vo veci samej rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu základného práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť

zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušovanie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti namieta postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 104/1997, ako aj postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 52/2011, 4 Co 53/2011, v ktorých podľa neho okresný súd a krajský súd porušili jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach sťažnosťou, ktorá bola ústavnému súdu doručená 19. novembra 2012. Ústavný súd na okresnom súde zistil, že sa tak stalo v čase, keď okresný súd už vo veci nekonal a jeho rozsudok vo veci sp. zn. 6 C 104/1997 z 3. novembra 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 52/2011, 4 Co 53/2011 z 3. novembra 2011

nadobudol právoplatnosť 9. januára 2012 a vykonateľnosť 9. februára 2012, čo znamená, že k porušovaniu označených práv už v sťažovateľom namietaných konaniach nemohlo dochádzať.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodov zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2013